

PO KONGRESU

Na kongresu smo sklenili: na delo!

Dne 26. oktobra se je v Mariboru končal 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Več kot 480 delegatov iz vse Slovenije se je zbralo, da bi pregledali vse tisto, kar so storili v minulem obdobju ter opredelili izhodišča za splošno, idejno in politično, predvsem pa praktično programsko usmeritev sindikatov v naslednjem štiriletnem obdobju.

Veliko je nalog, ki čakajo sindikate v prihodnjem obdobju in lotiti se jih bo treba z vso vnamo in veliko mero odgovornosti, še zlasti zato, ker mora biti prav Zveza sindikatov glavna gonilna sila v samoupravnem družbenem delu in mora prevzemati velik del nalog pri nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov, katerih temelji so določeni z ustavo in zakonom o združenem delu.

Delavski Maribor se je resnično pripravil na ta pomemben politični dogodek. To je bilo čuti na vsakem koraku. V vsem

razporedili in začeli z delom v petih kongresnih komisijah:

- komisija za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,
- za socialno politiko in družbeni standard,
- za samoupravljanje in politični sistem,
- za izobraževanje, znanost, kulturo in telesno kulturo ter
- za organiziranost in kadrovske politike.

Tudi drugi dan so delegati v dopoldanskem delu kongresa delali po komisijah, katerih delo je bilo zaradi velikega števila javljenih razpravljalcev zaključeno neposredno pred začetkom zaključnega popoldanskega plenarnega zasedanja.

Delegati so v nadvse slavnostnem ozračju poslušali poročila predsednikov komisij, na tajnih volitvah izvolili organe RS ZSS za naslednje mandatno obdobje, poslušali sklepno besedo tovariša Hafnerja ter z gromkim

Do neupravičenega podvajanja zmogljivosti in do drugih nesmotrnih investicij prihaja ponavadi takrat, ko se odloča mimo delavcev, torej tistih, ki bodo v bistvu neposredno in najbolj čutili posledice tega.

● ● ●
Za uspešno nastopanje na kateremkoli tržišču moramo biti konkurenčno sposobni. Za to je poglavitni pogoj stalna rast produktivnosti dela, da bi zmanjšali razlike v razmerju do bolj razvitih gospodarstev in da bi čimbolj zmanjšali odtekanje dela našega dohodka v tujino.

● ● ●
Prav povezovanje odločanja in odgovornosti je osnovna učinkovitost sistema samoupravljanja.
TITO (na XI. kongresu ZKJ)

Povečajmo aktivnost na vseh ravneh

Zadnja volilna skupščina mestne zveze sindikatov Ljubljana je sovpadala z močno politično aktivnostjo, inspirirano s celotno delavnostjo članstva

Sindikalna organiziranost v prizadevanjih za višjo storilnost in na tej podlagi utemeljeno delitev dohodka, nakazuje tudi vsebinsko usmeritev dela skupščine.

Tovariš Marolt je poudaril, da pomeni preteklo štiriletno obdobje v razvoju družbenoekonomskih odnosov kot tudi nadaljnjem poglobljanju socialističnega samoupravljanja prelomno obdobje, samo smo v tej etapi sprejeli temeljne smernice našega nadaljnjega razvoja. Tako je v bistvu naloga Zveze sindikatov danes in v naslednjem obdobju le izvajanje dogovorjenih načel v praksi. Dosedanji rezultati so vsekakor zelo spodbudni. Tako smo po sprejetju ustave v Ljubljani oblikovali 888 temeljnih organizacij, ki se povezujejo v 103 delovne organizacije, v mestu je organiziranih 21 sestavljenih organizacij itd. Posledica preobrazbe družbenega dela so tudi rezultati gospodarjenja. V zadnjih treh letih se je povečal celotni dohodek za 39 %, dohodek za 63 %, osebni dohodki so zrasli na 74 %, število zaposlenih za 17 %, realni osebni dohodek pa je porasel za 9,4 %.

Kljub zelo spodbudnim rezultatom pa ni manjkalo tudi kritičnih ocen delegatov. Dejstvo je, da imamo v mestu še veliko problemov in bomo v naslednjem obdobju morali še povečati aktivnost na vseh ravneh sindikalne organiziranosti.

VINKO FRANJO

Zveze sindikatov med pripravo na 9. kongres ZSS.

Delegati na skupščini smo ocenili delo mestne organizacije Zveze sindikatov v preteklem mandatnem obdobju, izvolili nove organe ter sprejeli programske usmeritve za delovanje mestne organizacije ZSS v novem mandatu. Na skupščini so poleg delegatov sodelovali tudi predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij mesta Ljubljana ter predstavniki vseh glavnih mest socialističnih republik in pokrajin. Ze sam naslov uvodnega referata, ki ga je podal predsednik mestnega sveta Zveze sindikatov tovariš Jože Marolt:

Razprave naših delegatov

Tako kot delegati iz številnih slovenskih mest, smo tudi delegati 9. kongresa ZSS iz občine Ljubljana Moste-Polje aktivno delovali v vseh komisijah. Od deset izvoljenih delegatov je v razpravah sodelovalo sedem delegatov.

Dušan ROVANŠEK iz Indosa je v svoji razpravi Razvoj družbenoekonomskih odnosov na področju raziskovalnega dela je naloga sindikalne organizacije opozoril na področje inventivne dejavnosti, ki je še marsikje zanemarjena, ter na naloge OO ZS v zvezi s to problematiko.

O problemih v zvezi z izobraževanjem in kulturnim delovanjem delavk v združenem delu je spregovorila v komisiji za izobraževanje Brigita BLAJ iz OŠ Ketteja in Murna.

V komisiji za organiziranost in kadrovske politike je Rezi SVETEK v svoji razpravi poudarila, da je treba posebno skrb posvetiti osnovnim organizacijam kot temeljnemu nosilniku reševanja celotne problematike in delovanja članstva Zveze sindikatov ter opozorila na nujnost povezovanja OO ZS s krajevnimi skupnostmi.

Marina JUVANČIČ iz Kolinke je razpravljala o pomenu

družbene prehrane ter o prizadevanjih Kolinske za gradnjo centralnega obrata pripravljenih in polpripravljenih jedi. Dala je tudi konkreten amandman s sklepom kongresa, ki je bil sprejet.

Majda SVETE iz Teola je razpravljala o problematiki stanovanjske gradnje v Ljubljani. Posebno je obdelala delovanje in učinkovitost delegatov na relaciji občina — mesto ter neustreznost načrtovanja pri stanovanjski gradnji, ki povzroča zastoje, kot npr. v soseski Fužine.

Dane VIDMAR iz Žita je razpravljala o izvajanju zakona o združenem delu v naši občini in o ugotovitvah občinskega sveta. Posebej je poudarila počasnost pri izdelavi samoupravnih aktov, o nalogah sindikata pri sprejemanju dokumentov do 11. decembra letos in o nadaljnjem uveljavljanju samoupravnega sistema v skladu s temi sprejetimi dokumenti.

Andrija VLAHOVIČ je razpravljala o položaju delavcev iz drugih republik v Sloveniji ter o pojavu množičnega kršenja predpisov in dogovorov pri zaposlovanju s strani privatnih kooperantov gradbenih OZD. Dal je konkreten amandma, ki je bil sprejet v sklepih kongresa.

Močna opora delegatskega sistema

Osnovna izhodišča za ustanovitev družbenih svetov so zapisani v ustavi, zveznem zakonu, sklepnih dokumentih kongresov ZK, v predlogu zakona o družbenih svetih ter v tezah za osnutek republiškega zakona. Čeprav republiški zakon o družbenih svetih še ni sprejet, so dane vse formalne možnosti za postopno ustanavljanje družbenih svetov v posamezni družbenopolitični skupnosti in njenih upravnih organih.

Ustanovitev družbenih svetov za posamezna področja na občinski ravni pomeni nadaljnji proces graditve političnega sistema in močno oporo samoupravni demokraciji v delegatskem sistemu. Gre za institucije, ki jih oblikujemo zaradi organizirnega družbenega vpliva, razvijanja samoupravnega in družbenega odločanja pri uresničevanju delegatskih odnosov, zaradi koordinacije in svetovanja, gre za boj mnenj, za kar najboljše rešitve v družbenoekonomskem in družbenopolitičnem razvoju in — ne nazadnje — za preobrazbo državne uprave.

Tako opredeljen vsebinski okvir delovanja družbenih svetov je sestavni del socialistične samoupravne deokracije in edina alternativa za delegatsko odločanje v delegatski bazi, osnova za čimvečjo odpiranje družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti.

Družbeni sveti so torej oblika demokratične izmenjave in usklajevanja mnenj, medsebojnega sodelovanja in soočanja o načelih pa tudi konkretnih problemih ter oblika pomoči pri pripravljanju in sprejemanju družbenih in samoupravnih odločitev. Glede na vsebino obravnavanih zadev sodelujejo pri delu družbenih svetov delegati družbenopolitičnih organizacij, skupščin DPS in SIS, izvršnih organov, gospodarskih zbornic, znanstvenih institucij in zainteresiranih samoupravnih skupnosti in organizacij. Pri delu svetov se soočajo različna stališča in pogledi v želji po najustreznejši skupni rešitvi. Zato tudi člani svetov niso stalni delegati, ampak se ustanovitelji — udeleženci sproti odločajo za tistega delegata, ki mu je obravnavana problematika najbližja.

Sveti nimajo pravice odločanja, temveč lahko le predlagajo najboljše rešitve, o katerih se nato odrekajo v delegatskih skupščinah, drugih delegatskih telesih in njihovih izvršnih organih. A čeprav družbeni sveti oblikujejo samo predloge, prevzemajo politično in strokovno odgovornost za predloge, ki jih oblikujejo.

Pri dosedanjem uresničevanju političnega sistema smo v občini prišli do spoznanja, da bi bilo moč oblikovati in ustanoviti dva družbena sveta in sicer svet za družbenoekonomske odnose in družbeno planiranje ter za politični sistem. Za ustanovitev svetov je treba pripraviti družbeni dogovor med udeleženci — ustanovitelji in na tej ter na zakonski podlagi ustrezen odlok.

Poleg ustanovitve družbenih svetov in družbenopolitični skupnosti je moč ustanoviti družbene svete za posamezne upravne organe oziroma upravna področja. Te družbene svete ustanovimo na podlagi odloka skupščine občine in poprejšnjega družbenega dogovora udeležencev o delu sveta. Ob ustanovitvi družbenih svetov pri temeljni družbenopolitični skupnosti in za posamezna upravna področja bo treba nedvomno spremeniti nekatere določbe občinskega statuta oziroma preučiti možnost te rešitve z ustreznimi predpisi ali odlokom.

Poleg omenjenih družbenih svetov govorijo teze za zakon o družbenih svetih o ustanavljanju svetov pri gospodarski zbornici Slovenije, regionalnih oziroma občinskih gospodarskih zbornicah. Njihova vsebina se nanaša predvsem na planiranje in materialni razvoj organizacij združenega dela. Za naše razmere bo veljalo preučiti možnosti ustanovitve omenjenih svetov pri območni gospodarski zbornici.

Čeprav so družbeni sveti na ravni federacije in republike že obstajali kot zelo učinkovita oblika delegatskih skupščin, bo treba na ravni občine dopolniti nekatere oblike in metode našega dela, še posebej zato, ker teh oblik dela nismo poznali. Gre zlasti za večjo učinkovitost delovnih teles skupščin DPS, ki naj okrepijo z delegatskimi pobudami, gre za ustanavljanje sekcij v okviru krajevnih in občinskih konferenc SZDL.

IVAN KUHAJ

Misel in praksa Zveze komunistov Jugoslavije je sestavni del procesa socialistične preobrazbe sveta.

● ● ●
Uspešno zunanjo politiko lahko izvajamo samo pod pogojem, da stalno izboljšujemo socialistične družbene odnose na podlagi samoupravljanja in nadaljnjega razvoja socialistične demokracije.

● ● ●
V vsakem pogledu so naši delovni ljudje gospodarji svoje usode in samostojnega razvoja. Toliko bolj so zato videti nesmiselna razna ugibanja o prihodnosti Jugoslavije. Ostaja takšna, kakršna so zgradili in kakršno gradijo njeni narodi in narodnosti.

● ● ●
V prihodnje moramo hitreje ustvarjati možnosti tudi za razvoj obrti in drugih storitvenih dejavnosti, ki nam jih zdaj zelo primanjkuje. Pri tem moramo preseči miselnost, ki v vsakem zasebnem delu vidi nevarnost za socializem.

TITO (na XI. kongresu ZKJ)

9. kongres zveze sindikatov slovenije

mestu, še zlasti pa v neposredni okolici kongresne dvorane, so na to pomembno manifestacijo opozarjale zastave, plakati, transparenti in svetlobni napisi. Ves Maribor je v teh dneh živel za kongrese. Še posebej so se prebivalci štajerske metropole potrudili, da so omogočili delegatom in gostom kongresa čimprijetnejše bivanje, kongresu pa seveda kar se da uspešno delo.

Kongres je potekal izredno delavno. Takoj po končanem plenarnem zasedanju, na katerem je podal svoj uvodni referat predsednik RS ZSS Vinko Hafner ter ob pozdravnih navogorih predsednika ZSJ Mika Špiljaka in predsednika CK ZKS Franceta Popita so se delegati iz nabito polne unionske dvorane

aplavzom pozdravili pozdravno pismo delegatov kongresa tovariša Titu; prebrala ga je najmlajša udeleženka kongresa.

Takoj po končanem kongresu so začeli delegati z rdečimi nageļji v rokah zapuščati gostoljubno kongresno mesto s prijetnim občutkom, da so uspešno opravili nalogo, ki jim jo je zaupalo prek 700.000 delavcev Slovenije. Odhajali so v svoje delovne sredine, tja, kjer bodo morali naslednja štiri leta s svojim delom v praksi uresničevati sklepe kongresa, kot da bi že v naprej slišali besede novoizvoljenega predsednika RS ZSS tovariša Hafnerja, ki je po končani prvi seji republiškega sveta ZSS dejal: »Nimamo več kaj govoriti, zdaj pojdemo na delo!«

JOŽE LESKOVŠEK

Namesto opore na moč in silo blokov je trajna osnova mednarodnih odnosov lahko samo enakopravnost narodov in držav.

To pa pomeni, odpravo vseh odnosov odvisnosti in tuje prevlade.

● ● ●
Živimo v obdobju, ko z vojno ni več mogoče urejati sveta in ko miroljubna koeksistenca nima alternative razen jedrske katastrofe. Zato ima zgodovinsko odgovornost vsakdo, ki bi se igral z usodo miru zaradi svojih ožjih in sebičnih interesov in privilegijev na račun svobode in neodvisnosti drugih narodov.

● ● ●
Navzkrižja v mednarodnih gospodarskih odnosih so se v zadnjih nekaj letih tako zaostila, da je to postalo eno najpomembnejših in bistvenih področij boja za gospodarsko dekolonizacijo, boja proti sami materialni osnovi imperializma, neokolonializma in vseh oblik neenakopravnosti in izkoriščanja.

● ● ●
Predvsem zaradi delovanja neuvrčenih držav se v svetu krepi prepričanje, da se mednarodni mir in varnost ne moreta trajno obdržati na ravnotežju moči, vojaški sili in blokovski razdeljenosti.

● ● ●
Doseženi razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in proizvajalnih sil države nam daje možnost, da gremo še bolj uspešno naprej.

TITO (na XI. kongresu ZKJ)